

Enhavo:

Alfons Mucha

Fino de la mondo

ALFONS MUCHA (1860 – 1939)

La pentro-maniero de Mucha estas ĝis hodiaŭ unika kaj ekkonebla dank' al dekorativaj ornamaĵoj kaj virinoj, kiujn sur la afiŝoj de nekutimaj dimensioj Alfons vestis en riĉajn falditajn festajn robojn. Sendube la plej signifa verko de Mucha estas „Slava epopeo“ – ciklo de dudek grandformataj oleopentraĵoj, kiuj bildigas la historion de slavaj nacioj, pri kiuj li laboris preskaŭ dek ok jarojn de sia vivo.

Li nomiĝis plennome Alfons Maria Mucha. Li naskiĝis en julio 1860 en Ivančice ĉe Brno en la familio de jurista salajrulo Ondřej Mucha. Li de sia infanaĝo bone desegnis kaj ankaŭ tre bone kantis kaj ludis violonon. Tamen li ne tre bone lernis kaj Slavan gimnazion en Olomouc ne finis – ĝi estis administrata de religia institucio. Kiam li en la preĝejo de Letohrad vidis freskojn de la baroka pentristo

Jan Umlauf, li konsciigis, ke li volas esti pentristo. Tamen post aliĝo al la akademio en Prago li estis rifuzita, laŭdire, pro manko de talento. Sekvontjare li respondis al anonco kaj ekpentris teatrajn kulisojn kaj dekoraciojn por Ringtheater Wien. Post du jaroj la teatro elbruliĝis kaj Alfons revenis al la ĉeĥa urbo Mikulov, kie li akceptis lokon ĉe la grafo Khuen-Belasia. Li ornamis

por li manĝejon de lia nova kastelo Emmahof proksime de Hrušovany kaj pli poste li ornamis ankaŭ lian burĝon en la suda Tirolo. La grafo fariĝis mecenato de Alfons kaj pagis al li studadon en la Akademio de München.

El la germana urbo München Alfons forveturis aŭtune 1887 por plua studado al Parizo, kie li elektis la Akademion Julien. Post unu jaro de studado la grafo mono ĉesis venadi kaj Alfons devis mem vivnutri sin kaj labori, plej ofte kiel grafikisto kaj ilustristo. Lia sukceso komenciĝis en decembro 1894, kiam li elkreis teatran afiŝon, plenfiguritan, por la eminenta pariza aktorino Sarah Bernhardt kaj por ŝia nova teatra inscenigo de Gismonda. Sarah estis tiel entuziasmigita pro la afiŝo, kiu vekis furiozan sensacion ĉe la publiko, ke ŝi preparis kontrakton kun Mucha por pluaj 6 jaroj. Alfons en la teatro de Sarah kunlaboris ĉe projektoj de kostumoj, enscenigado, eĉ ĉe reĝio. Kaj en la jaro 1900 li la unuan fojon ekspoziciis siajn verkojn, en la Tutmonda ekspozicio en Parizo.

Post kvar jaroj Alfons forvojaĝis al New York jam kiel aprezata artisto, pri kiu interesiĝis ĵurnalistoj. En la jaroj 1904 ĝis 1909 ofte li vojaĝis inter Usono kaj Eŭropo, eĉ li prelegis en Chicago, en tiea ĉi instituto de la arto. Multajn jarojn li revis pri elkreo de monumenta bilda eposo, prezentanta historion de la slavo. Kaj la revo fariĝis realo, kiam li renkontis la riĉan usonan entrepreniston Charles R. Cranem, kiu decidis sponsori la tutan Alfonsan ideon. Kaj tiel komencis realiĝi preskaŭ 18 jarojn daŭranta laboro sur dudek grandformataj toloj. Mucha translokiĝis (kun la

familio, en la jaro 1910) en la kastelon Zbiroh, kie li instalas sian atelieron. La tuta ciklo estis solene (en 1928) transdonita al la urbo Prago kiel donaco al la ĉeĥa nacio okaze de dekjariĝo de la Ĉeĥoslovakia respubliko.

Alfons Mucha mortis en julio 1939 ĉe sekvo de pneŭmonio, kiam lin kiel la unuan esplor-demandis gestapo. Lian entombigon sur tombejo en Vyšehrad partoprenis multaj homoj, kvankam tio estis malpermesita.

Alfons Mucha enskribiĝis en la historion de kreo-arto kiel reprezentanto de la secesio, precipe kiel pioniro de afiŝa kreado. Kiam estis proklamita la Respubliko, estis li, kiu proponis novan ŝtatan emblemon, bankbiletojn kaj poŝtmarkojn.

Elĉeĥigis de la ĉeĥa ĵurnalo Deník-Víkend Jarmila Rýznarová

Parodio pri ĉeĥaj problemoj:

F i n o d e l a m o n d o

Sinjoro Dio diris al Noe:

„Post ses monatoj mi sendos pluvon sur la teron, kiu daŭros kvardek tagojn kaj noktojn. La akvo inundos la tutan landon, montojn kaj valojn kaj ĉio malbona estos likvidita. Mi volas, ke vi konstruu arkeon kaj savu paron da bestoj de ĉiu speco. Ĉi tie vi havas planojn por tio“.

Ses monatoj pasis kiel akvo. La firmamento malheliĝis, nubiĝis kaj ekpluvis. Noe sidis sur la korteto kaj ploris.

„Kial vi ne konstruis arkeon, kiel mi ordonis al vi“? – demandis lin Dio. „Pardonu al mi, Sinjoro“, respondis Noe. „Mi klopodis kiel mi povis, sed okazis tiom da aferoj. La planojn, kiujn Vi donis al mi, la magistrato de la urbo ne aprobis kaj mi devis fariĝi novajn. Poste mi havis pluajn problemojn, ĉar la urbestro

asertis, ke la arkeo estas ne-permesita konstruaĵo. Do mi devis kuri al katastra-ofico por ricevi permeson. La arbarcentro postulis permeson por senarbigado de arboj kaj mi estis akuzita de bestarprotektantoj pro kaptado de bestoj.

La ministerio de vivmedio postulis konsenton pri ekologiaj konsekvencoj de inundoj. Ministerio de internaj aferoj volis de mi antaŭajn planojn pri plivastigo de la akvo. En la financ-ofico ili blokis miajn aktivojn, ĉar ili asertis, ke mi klopodas eviti impostan pagon per tio, ke mi forlasos la landon. La labor-oficejo suspektis, ke kontraŭleĝe mi labordonos al ukrainanoj, tiel mi devis pruvi malon. Mi bedaŭras, Sinjoro, sed mi ne povas la arkeon finkonstrui pli frue, ol post kvin jaroj“.

Subite ĉesis pluvi, la ĉielo elpuriĝis kaj ekbrilis la suno. Noe rigardis supren kaj demandis: „Sinjoro, ĉu tio signifas, ke Vi ne ruinigos nian mondon“?

„Ĝuste“, respondis Dio. „La oficejoj tion jam faris anstataŭ mi“.

(Kiel aspektus la afero hodiaŭ?)

El interreto elĉehigis Jarmila Rýznarová